

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Kela-taksikyytien kilpailutuksen vaikutuksesta taksiyritysten asemaan sekä kyytien toimivuuteen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 229/2021 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että Kela-kyytien kilpailuttaminen tapahtuu siten, että siinä otetaan huomioon taksiyritysten tilanne sekä palvelun laatu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaan Kansaneläkelaitos voi kilpailuttaa matkojenyhdistelypalvelujen tuottajat sekä tilausliikennettä suorittavat liikenteenharjoittajat, jolloin sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016). Tällöin välittämisestä suoritettava maksu ja matkan hinta voivat määräytyä kilpailutuksen tuloksen perusteella. Sairausvakuutuslaissa ei ole tarkempia säännöksiä kilpailutusten toteuttamisesta.

Sairausvakuutuslain mukaan Kansaneläkelaitos vastaa sairausvakuutuksen toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä sekä seuraa ja valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen asetusten ja määräysten noudattamista ja toteuttamista. Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Kansaneläkelaitoksen valtiosääntöoikeudellinen erityisasema eduskunnan valvonnassa perustuu perustuslain 36 §:ään.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tietoinen taksinkäytön korvauksiin liittyvistä haasteista ja seuraa näiden kyytien ajankohtaista tilannetta. Ministeriössä arvioidaan jatkuvasti myös sairausvakuutuslain lainmuutostarpeita. Osana pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmakirjauksia Kansaneläkelaitoksen korvaamien taksien kilpailutuskäytäntöjen uudelleen arvioimisesta ministeriö on hankkinut ulkopuolisen arvioinnin Kansaneläkelaitoksen hankintamenettelystä taksivälityspalveluissa. KPMG Oy Ab:n toteuttama arviointi valmistui 15.4.2020. Muun muassa tämän arvioinnin tulosten perusteella ministeriössä päädyttiin vuoden 2020 syksyllä eduskunnassa käsittelyssä olleen sairausvakuutuslain 4 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 180/2020 vp) valmistelun yhteydessä näkemykseen, jonka mukaan sairausvakuutuslain voimassa olevat säännökset mahdollistavat korvattujen taksikyytien kilpailuttamisen seuraavaa hankintakautta varten tavoilla, joilla kysymyksessä esitettyihin huoliin on mahdollista löytää toimivia ratkaisuja. Tämän vuoksi säännöksiin ei esitetty muutoksia vaan taksin käytön korvausperusteita koskevaa väliaikaista sääntelyä esitettiin jatkuvaksi sellaisenaan vuoden 2024 loppuun. Mitä tulee säännösten toimeenpanoon ja säännösten perusteella toimeenpantavien kilpailutusten sisältöön, hallituksella tai ministeriöllä ei ole toimivaltaa ohjeistaa tai valvoa Kansaneläkelaitosta.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmassa on kirjaus monikanavarahoituksen purkamisen valmistelusta parlamentaarisessa komiteassa. Sosiaali- ja terveysministeriössä tehdään parhaillaan valmistelutyötä tämän myöhemmin käynnistettävän parlamentaarisen valmistelun tueksi. Matkakorvausten, mukaan lukien taksin käytön korvausten, sääntelyn tulevia kehittämistarpeita esimerkiksi seuraavan taksien hankintakauden jälkeistä aikaa ajatellen, on tarkoitus käsitellä tarkemmin vasta sen jälkeen, kun on tiedossa mikä taho tulevaisuudessa järjestää ja korvaa terveydenhuoltoon suuntautuvat matkat, miten nämä matkat rahoitetaan ja millainen lainsäädäntökehikko tätä kokonaisuutta varten tarvitaan.

Helsingissä 30.4.2021

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen